

[J. M. Pedersen.]

med en mere kummerlig tilværelse som ufaglærte, faktisk gennem deres skatter kommer til at betale for de mere heldige.

Ministeren anser det ligeledes for et fremskridt, at aldersgrænsen, for pligten til oprettelse af lærekontrakt er hævet til 19 år. Dette har man, såvidt det fremgår af betænkningen, bl. a. begrundet med det tvungne 8. skoleår, som regeringen har foreslået. Når man tager hensyn til de allerede eksisterende vanskeligheder med at få de unge i lære, og når man ser på dette forslags skærpelser, må vi meget fraråde en sådan udvidelse. Mange unge, der netop nu fylder 18 år, opnår faktisk lettere lærepladser end de yngre, og for os foreligger der intet ønske om at skærpe vanskelighederne for de ældre. Den pligt, som lovforslaget pålægger alle virksomheder, der er i stand til at give en faglig uddannelse, når disse antager unge mennesker under aldersgrænsen, vil efter vor opfattelse hemme oprettelsen af læreforhold.

Mon ikke de beføjelser, forslaget vil give arbejdsanvisningskontorerne, som ifølge ministerens tale

„tillige i det omfang, det er muligt, skal påse, at personer ikke beskæftiges i strid med lovens bestemmelser“,

vil udvikle sig til en større administration og endnu mere posekiggeri? Tror man da virkelig ikke, at de direkte interesserede parter selv vil anmelde forhold, som de mener er krænkende for deres rettigheder? Foretager de ikke sådan anmeldelse, må man formode, at forholdet er i deres egen interesse, og at de derfor vil betragte indgreb fra barnepigens side som uønsket. I det hele taget synes lovforslaget at indeholde en række overflødige og detaljerede bestemmelser som f. eks. bestemmelserne om værelsens indretning og de meget udviklede regler med hensyn til ferie. Hvorfor i alverden kan lærlingene ikke omfattes af den almindelige ferielovgivning? Hvis man mener, at særlige aftaler er ønskelige, så overlad disse til parterne selv; de faglige organisationer er stærke nok til at få rimelige ønsker i den retning opfyldt.

Efter de allerede fra partiordførerne faldne udtalelser må det vel imidlertid forventes, at man her i tinget vedtager en ny lærlingelov, og overfor den situation finder jeg der kan

være grund til at redegøre for et par bestemmelser, der efter vor mening hører hjemme i en sådan lov.

Som indledningsvis bemærket mener vi ikke, at et læreforhold i lærlingelovens forstand bør være en betingelse for at opnå svendebrev. Der findes endelig mange andre måder at opnå både kunnen og viden i et fag. § 27 i ministerens forslag åbner mulighed for noget i den retning, men dette mener vi ikke er tilstrækkeligt. Der må efter vor opfattelse i denne lov, som er den eneste, der anvender begrebet svendebrev, udtrykkeligt indføjes en bestemmelse, som sikrer, at også personer, som på anden måde har opnået dygtighed, efter aflagt prøve kan få udstedt svendebrev. Vi forbeholder os at stille ændringsforslag i den retning.

En stor del af ministerens fremsættelsestale og hovedparten af den allerede åbnede offentlige debat har drejet sig om begrænsningen i adgangen til at opnå læremuligheder, forholdet med de såkaldte lærlingskalaer. Det har altid været retsforbundets politik at afskaffe alle begrænsninger i den frie og lige adgang til erhverv, og vi må derfor på det skarpeste vende os imod alle forsøg på at monopolisere fagene.

I lærlingekommissionen var der som bekendt et flertal for at lovfæste bestemmelser, der tilsigtede at forhindre disse monopolbestræbelser. Denne paragraf har ministeren ikke villet medtage i sit forslag, hvilket vel må forstås på den måde, at socialdemokratiets ønske er at skabe monopolisme, således at de, der er kommet på den grønne gren og blevet anerkendte, privilegerede fagarbejdere — hvis uddannelse oven i købet skal ske delvis på de ufaglærtes bekostning — skal skånes for konkurrence fra de kammerater, der på grund af lærlingskalaerne ikke opnåede at få en læreplads. Broderskabet er det åbenbart blevet noget skralt med i det danske socialdemokrati.

Ministeren siger det dog ikke på den måde, men henviser i fremsættelsestalen til, at der med lærlingebegrænsningen kan findes legitime formål, såsom at sikre uddannelsesmæssige hensyn. Må jeg gøre opmærksom på, at disse hensyn i tilstrækkelig grad opfyldes ved § 20, stk. 7. Ministeren må åbenbart have overset, at dette allerede er i orden.

Som et andet motiv anfører ministeren,